

Коментар
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на звіт ЕГ
із проведення акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми
21442 “Інформаційна аналітика та впливи”, другого рівня вищої освіти, спеціальність 122 – Комп'ютерні науки

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ на звіт ЕГ
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 1:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1. ОНП має чітко сформульовані цілі, які повністю відповідають місії та стратегії ЗВО; - при визначенні цілей освітньої програми та ПРН було реально враховано позиції та потреби зацікавлених сторін, тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевий та регіональний контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм; - задоволеність усіх стейкхолдерів якістю ОНП. Інформацію в ВСО викладено коректно, всі посилання (лінки) на всі документи функціонують.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. ЕГ вважає, що слабкими сторонами є те, що унікальність ОНП слабо окреслена та фокус ОНП «управління аналітичною роботою» недостатньо відображений в обов'язкових ОК. Експертною групою рекомендовано: - переглянути унікальність ОНП; - підсилити фокус ОНП «управління аналітичною роботою» через можливе включення вибірових ОК з цієї тематики до обов'язкових.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. ЕГ відзначає реальне врахування побажань стейкхолдерів та задоволеність усіх стейкхолдерів якістю ОП. При визначенні цілей ОНП та ПРН були</p>	<p>ОНП сформовано в результаті аналізу вітчизняних та зарубіжних ОНП, з проведеного аналізу очевидно що ОНП, у яких дисципліни одночасно забезпечують формування знань та компетентностей як щодо Data Science (аналітики даних, науки про дані), так і з управління аналітичною роботою, є унікальними, що й відмічено стейкхолдерами. Фокус ОНП на «управління аналітичною роботою» прослідковується у всіх ОК, яскраво відображено у: Вступ до спеціальності, Методологія Data Science, Візуалізація даних, Методи пошуку та обробки інформації, Курсова робота, Професійна та корпоративна етика, Кваліфікаційна робота магістра, Науково-дослідна практика. Після завершення акредитації гарант представить свої пропозиції щодо врахування наданих рекомендацій у новій редакції програми.</p>

<p>ретельно враховані тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Серед недоліків: слабо окреслена унікальність ОНП та недостатньо відображений в обов'язкових ОК фокус ОНП «управління аналітичною роботою». Враховуючи сильні та слабкі сторони освітньої програми, експертна група вважає, що ОНП Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою за Критерієм 1 відповідають рівню В.</p>	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 2: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2. Позитивною практикою підготовки за даною програмою є проведення зустрічей, лекцій з представниками фірм для набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Сильними сторонами ОНП у контексті Критерію 2 є наступне: - освітні компоненти ОНП відповідають предметній галузі комп'ютерних наук та є актуальними для ринку праці; - розподіл навантаження у навчальних планах повністю відповідає чинній нормативній базі університету, що дозволяє здобувачам освіти встигати виконувати навчальний план. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. - до обов'язкових компонент ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» не входять дисципліни, які б формували у наукових магістрів педагогічні навички; - дисципліни вільного вибору включено до освітньої програми, тому не є прозорим перезарахування дисциплін, які студенти будуть обирати у інших навчальних закладах, якщо воно взагалі буде можливим; - в межах даної ОНП вибіркові блоки названі «спеціалізаціями». Ця назва не відповідає змісту поняття та суперечить чинній нормативній базі, за якою одна освітня програма може мати лише одну спеціалізацію. ЕГ рекомендує: - надалі за ОНП називати вибіркові блоки саме вибілковими блоками, а не спеціалізаціями, щоб уникнути двозначних тлумачень; - включити до переліку обов'язкових дисциплін такі дисципліни, які б формували педагогічні навички; - збільшити кількість вибілкових дисциплін за переліками та задіяти для читання вибілкових компонент представників від стейкхолдерів, що створить повноцінну вибіркковість та збільшить зацікавленість магістрів;</p>	<p>Ми дякуємо експертній групі за проведену роботу, однак не з усіма її висновками і рекомендаціями можемо погодитись.</p> <p>1) Звертаємо увагу на те що ЕГ не зовсім коректно трактує можливість (див. професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти») займати викладацькі посади особам які здобули освітню кваліфікацію магістра. У стандарті наведені мінімальні необхідні (а не достатні) кваліфікаційні вимоги, і лівова частка випускників магістратури в Україні і світі не готується до викладацької роботи. Посилена педагогічна підготовка необхідна тоді коли передбачається присвоєння професійної кваліфікації «викладач». У всіх інших випадках мінімально необхідні для діяльності не пов'язаної із викладанням педагогічні навички здобуваються без прослуховування спеціальних курсів. В даній програмі мінімально необхідні педагогічні навички здобувачі освіти отримують у розрізі таких ОК: Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності, Професійна та корпоративна етика. Практичне застосування педагогічних навичок здобувачі опановують у розрізі презентацій (захисту) кейсів лабораторних та практичних робіт, ситуативних задач, рішення яких здобувач представляє перед академічною групою при опануванні ОК програми. Університет вважає що для цілей даної програми запровадження додаткових ОК педагогічного спрямування недоцільне.</p> <p>2) Твердження ЕГ «дисципліни вільного вибору включено до освітньої програми, тому не є прозорим перезарахування дисциплін, які студенти будуть обирати у інших навчальних закладах, якщо воно взагалі буде можливим» викликає подив. Тим більш що сама ЕГ у звіті відзначає: а) «При цьому здобувачі мають право вибирати</p>

- виключити назви дисциплін вільного вибору з-за меж освітньої програми разом з відповідними компетентностями для більш прозорого формування індивідуальної освітньої траєкторії;

- за наявності можливості створити сертифікатні програми замість вибіркового блоку для забезпечення прозорості вибору індивідуальної траєкторії здобувачами освіти та вилучити відповідні компетенції з ОНП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП має цілісну структуру, освітні компоненти, включені до ОНП, складають взаємопов'язану систему та дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. Здобувачі вищої освіти за ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію. ОНП дозволяє набути навички soft skills. ЗВО вживає достатньо заходів для того, щоб реалістично оцінити обсяг самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Отже, за Критерієм 2 ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» відповідає рівню В.

навчальні дисципліни, які пропонуються для інших рівнів вищої освіти та мають право на вибір дисциплін в іншому ЗВО, який може відбуватися за умов реалізації студентом права на академічну мобільність»; б) «Інтерв'ювання здобувачів показало, що вони інформовані про процедуру вибору дисциплін. Вони наголошували, що реалізацію вибору вибіркового компонента вони здійснюють через автоматизовану систему TRITON, та демонстрували ЕГ таку можливість.»

Процедура вибору дисциплін чітко регламентується Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін від 03.12.2018р., а також Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, з 2020 року відповідні процедури закріплені також у Положенні про систему забезпечення якості освіти і освітньої діяльності. На початку навчання (на дисципліні Вступ до фаху) здобувачі отримують інформацію про дисципліни вільного вибору та можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії. Університет вважає що чинні норми є найдосконалішими і забезпечують здобувачам свободу вибору якої немає в інших ЗВО України.

Звідки взялося уявлення про якусь непрозорість і на чому реально базуються сумніви про можливість вибору дисциплін абсолютно незрозуміло. Пропонуємо ГЕР відмітити наявну в Університеті практику вибору дисциплін як таку що гідна наслідування в інших ЗВО України.

3-4) Програму було введено в дію у березні 2019 року, і на той момент чинне законодавство не забороняло підготовку за кількома спеціалізаціями в межах однієї програми - зміни до Закону України «Про вищу освіту», якими було визначено що за однією спеціалізацією може бути започатковано одна або декілька освітніх програм, були схвалені Верховною Радою України лише 18 грудня 2019 року. Після прийняття вказаного закону університет не використовує термін «спеціалізація» для опису вибіркового блоку освітніх програм.

5) Оскільки, як вказано вище, дана програма не орієнтована на підготовку викладачів (для таких програм в Університеті розроблені

додаткові жорсткі вимоги), ми не вважаємо за доцільне запроваджувати на ній спеціалізовані ОК педагогічного спрямування. ОК мають відповідати меті програми.

6) Рекомендація *«збільшити кількість вибіркової дисципліни за переліками та задіяти для читання вибіркової компонент представників від стейкхолдерів, що створить повноцінну вибірковість та збільшить зацікавленість магістрів»* вочевидь базується на неповному розумінні процедур вибору в Університеті (здобувачі **не обмежені у виборі** своєю ОП, а виписані у ній вибіркової блоки і дисципліни це всього на-всього те, що укладачі програми вважають корисним для здобувачів). Критерієм же для залучення представників ринку праці (фахівці з інших ЗВО тощо) є належність ОК до вибіркової чи обов'язкової, а наявність необхідної кваліфікації і досвіду.

7) Університет вважає неприйнятною рекомендацію *«виключити назви дисциплін вільного вибору з-за меж освітньої програми разом з відповідними компетентностями для більш прозорого формування індивідуальної освітньої траєкторії»*. Не повторюючи наведені вище (п.2) аргументи, додамо що пропозиція в межах програми фахово-орієнтованих блоків дисциплін є абсолютно виправданою практикою (виправданою роками – її було запроваджено ще у 2014 році, зразу після прийняття закону «Про вищу освіту» <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20specializacii-2014.doc>), не в останню чергу саме завдяки цій практиці випускники Університету за усіма спеціальностями мають високі показники працевлаштування, а репутація Університету серед роботодавців постійно зростає (у всіх без виключення рейтингах). Пропозиція таких фахово-орієнтованих блоків неможлива без опису специфічних для них компетентностей і результатів навчання. Університет в жодному разі не погоджується відмовлятися від можливості надати своїм випускникам кращі можливості до працевлаштування і навпаки – рекомендує іншим ЗВО України наслідувати наш приклад.

8) Рекомендація *«за наявності можливості створити сертифікатні програми замість вибіркової дисципліни для забезпечення прозорості вибору індивідуальної траєкторії здобувачами освіти та вилучити*

	<p><i>відповідні компетенції з ОНП»</i> по-перше не стосується даної програми (це рекомендація розвивати програми неформальної освіти що Університет вже успішно робить і без рекомендацій ЕГ), а по-друге, взагалі неприйнятна – чому ми позбавлятимемо наших студентів можливості здобути додаткові компетентності в межах програми на якій вони навчаються?</p> <p>Вважаємо зауваження та рекомендації за Критерієм 2 недоречними і такими що не мають права впливати на оцінку програми.</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3. Правила прийому та програма фахового вступного випробування є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, обмежень чи привілеїв щодо доступу до навчання; - Правила прийому та програму фахового вступного випробування оприлюднено у вільному доступі на веб-сайті ЗВО; - Програма фахового вступного випробування повною мірою враховує особливості ОНП; - повнота, чіткість і зрозумілість правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Позитивною практикою ЕГ вважає: - наявність практики академічної мобільності здобувачів освіти рівня магістра, незважаючи на карантинні обмеження; - наявність на ОНП практики визнання викладачами за окремими дисциплінами результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; - можливість нарахування додаткових 10 балів за навчальні та наукові досягнення вступникам, які є переможцями або призерами міжнародної студентської олімпіади з фаху або II етапу всеукраїнських студентських олімпіад з фаху.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - застарілість та суперечливість поданої на сайтах кафедри ТУ та факультету інформації для вступників; - зразок екзаменаційного білету фахового вступного випробування, оприлюднений на сайті факультету, є малоінформативним; - відсутність чітких встановлених правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на інституційному рівні; - обмежений перелік дисциплін та навчальних курсів, результати навчання у неформальній освіті за якими визнають окремі викладачі. <p>ЕГ рекомендує:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оновити інформацію для вступників на сайтах кафедри та факультету до умов прийому у 2022 р.; - привести зміст зразка екзаменаційного білету 	<p>Висловлюємо вдячність за проведений аналіз і надані рекомендації, однак із частиною із них, в першу чергу тих які стосуються зарахування результатів неформальної та інформальної освіти, погодитись не можемо.</p> <p>1) По перше, не відповідає дійсності теза <i>«відсутність чітких встановлених правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на інституційному рівні»</i>.</p> <p>Університет чітко і однозначно визначився що зарахування результатів неформальної/інформальної освіти як окремих складових програми (ОК) буде можливим тільки після прийняття відповідного регуляторного акту на державному рівні. Підстави:</p> <p>а) Європейське співтовариство, рекомендуючи державам-членам стимулювати заклади формальної освіти до визнання неформальної освіти («Council recommendation on the validation of non-formal and informal learning», Brussels, 5.9.2012, COM(2012) 485 final), наголошує на необхідності забезпечення довіри до цих процесів, яка може бути сформована виключно шляхом створення «національної системи визнання неформального й інформального навчання». Такі національні системи мають бути «цілісною і невід’ємною частиною національної рамки кваліфікацій» відповідати визначеному переліку вимог, які стосуються як прав осіб, так і питань забезпечення якості і дотримання стандартів усіма учасниками процесу.</p> <p>б) Європейські акредитаційні агенції дуже уважно ставляться до питань забезпечення якості, якщо ЗВО визнає результати неформальної та/або інформальної освіти у своїх ступеневих програмах. При цьому зазвичай ЗВО має продемонструвати не тільки процедури і стандарти (їх прозорість, дотримання та відповідність правилам, встановленим національним законодавством), за якими здійснюється визнання результатів навчання у неформальній та</p>

вступного фахового випробування, що оприлюднений на сайті ФІТ, до більш-менш інформативного вигляду за прикладом інших ОП факультету;

- розширити перелік дисциплін та відповідних навчальних курсів неформальної освіти, результати навчання за якими зараховуються викладачами за правилами, представленими у робочих програмах цих дисциплін;

- визначити чіткі правила і процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на рівні університету;

- більше уваги приділити пропагуванню неформальної та інформальної освіти, що забезпечує здобувачам можливість ефективного набуття компетентності самоосвіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ переконалася, що правила прийому відповідають діючому законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОНП “Інформаційна аналітика та впливи”. ЕГ відзначає наявність сильних сторін та позитивних практик ЗВО. ОНП має і слабкі сторони, але, наприклад, відсутність затверджених правил і процедур визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на рівні університету, компенсується застосуванням викладачами таких правил на рівні окремих навчальних дисциплін. Враховуючи релевантність фактів їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ЕГ зробила висновок, що ОНП “Інформаційна аналітика та впливи” та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою за Критерієм 3 відповідають рівню В.

інформальній освіті, але й доцільність/необхідність такого визнання для досягнення цілей програми.

в) Національна система визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті в Україні до останнього часу була **ВІДСУТНЯ**, хоча й передбачена чинним законодавством («Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» - Закон України «Про освіту» ст.8, п.5.).

Університет всі роки чітко і послідовно дотримується цієї позиції, повідомляв її здобувачам освіти і всім зацікавленим особам, і таким чином навіть формально дотримувався вимог підкритерію 3.4. «Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми».

2) Тільки 22 березня 2022 року (!!!) було оприлюднено наказ МОН України №130 від 08.02.2022 р. (зарєстрований у Міністерстві Юстиції України 16 березня 2022 року) про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. До видання цього наказу (а він вступає в силу через шість місяців після публікації) будь-яка діяльність ЗВО щодо визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти як складових програми була незаконною. Таким чином, **ЗВО України здобули право визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти з нового 2022/2023 навчального року.**

3) вимога (наявні і зауваження і рекомендація) розширення переліків «дисциплін та навчальних курсів, результати навчання у неформальній освіті за якими визнають окремі викладачі», є **безвідповідальною** – що саме визнавати, навіщо визнавати і як саме визнавати має **вирішувати виключно викладач**, оскільки саме він несе відповідальність за досягнення результатів навчання передбачених для ОК та за їх оцінювання. І якщо хтось хоче в ці питання втрутитись то він має нести відповідальність за недосягнення цілей програми, за можливі проблеми з працевлаштуванням тощо.

	<p>4) Університет, як заклад формальної освіти, має пріоритетним завданням надавати якісні послуги формальної освіти і всебічно сприяти здобувачам освіти досягти максимального результату за цими програмами, а не <i>«більше уваги приділити пропагуванню неформальної та інформальної освіти, що забезпечує здобувачам можливість ефективного набуття компетентності самоосвіти»</i>. Неформальна та інформальна освіти є альтернативними, додатковими траєкторіями здобуття кваліфікацій і Університет, укладаючи і розвиваючи сертифікатні програми, створює такі додаткові траєкторії, однак це не має жодного стосунку до якості будь-якої із програм формальної освіти.</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4. - обґрунтованість, достатність та відповідність форм і методів навчання та викладання, що сприяють ефективному досягненню ПРН та в цілому відповідають принципам академічної свободи; - високий рівень студентоцентризму як за даною ОНП, так і загалом в університеті; - загальне позитивне відношення здобувачів до ОНП та їх задоволеність формами і методами навчання, а також рівнем викладання окремих ОК; - високий рівень залучення студентів до науково-дослідної роботи; - тісне поєднання навчання та досліджень за ОНП; - високий рівень інтернаціоналізації навчання, викладання та наукових досліджень. Позитивними практиками у контексті Критерію 4 є: - взірцевий рівень академічної свободи в університеті; - відсутність обмежень для викладачів щодо форм і способів презентації навчального контенту та розміщення його на певних ресурсах - практика проведення здобувачами наукових досліджень та підготовка наукових робіт за їх власною ініціативою та самостійно обраними темами; - практика обрання здобувачами тем, актуальних для IT-компаній - роботодавців та запропонованих останніми, з впровадження результатів; - наявність електронних сервісів в бібліотеці ім. М. Максимовича, які надають широкі можливості доступу до баз Scopus і WoS, Springer Nature, до певних ресурсів ACM та IEEE; - наявність актуальної Концепції вивчення іноземних мов.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. - технічна обмеженість факультетської СДО Moodle внаслідок значного її перевантаження; - несистемний характер оновлення змісту освіти на основі</p>	<p>Викладачі використовують власні наукові дослідження, міжнародний досвід та сучасні практики в дисциплінах ОНП. Кожен викладач задіяний у Міжнародних (іноземних) заходах. Міжнародне</p>

<p>наукових досягнень і сучасних практик за ОНП; - вузьке коло учасників міжнародного співробітництва та академічної мобільності серед викладачів; - застарілість літературних джерел в більшості робочих програм навчальних дисциплін та в деяких випадках нерелевантність посилань на власні дослідження викладачів змісту відповідних ОК. Експертною групою дано наступні рекомендації: - створити власне кафедральне середовище дистанційної освіти або оновити технічне забезпечення системи дистанційної освіти факультетського рівня для подолання її перевантаженості; - налагодити щорічне оновлення усіма викладачами робочих програм навчальних дисциплін замість їх Perezatverdzhennya; - оновлювати зміст освіти за навчальними дисциплінами на основі наукових досягнень провідних науковців, власних досліджень викладачів і сучасних практик, надаючи релевантні навчальній дисципліні літературні джерела; - розширювати коло викладачів, залучених до участі в міжнародній співпраці та в програмах академічної мобільності.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. ОНП має достатньо сильних сторін та позитивних практик. ОНП має і певні слабкі сторони, які, на думку ЕГ, не спричиняють значного впливу на загальний рівень навчання і викладання за цією освітньою програмою. Враховуючи різну вагомість окремих підкритеріїв, значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1 і 4.3, та достатній рівень відповідності за іншими підкритеріями, ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою за Критерієм 4 відповідають рівню В.</p>	<p>співробітництво в межах ОНП ІАВ реалізується в різних напрямках, а саме, участь у стажуваннях, що організовані європейськими університетами, викладання в закордонних університетах, а також в літніх школах для іноземних студентів, організація візитів закордонних професорів до факультету інформаційних технологій, участь у проєкті Erasmus+ KA2 «dComFra: Digital competence framework for Ukrainian teachers and other citizens», участь академічного персоналу в міжнародних заходах, студентська академічна мобільність.</p> <p>Докладніше про міжнародне співробітництво: https://docs.google.com/document/d/1K6zJWAjwbsVN8UJ5VNGjy1Ir1DK9-y1l/edit#heading=h.gjdgxs</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5. - наявність чітко визначених, зрозумілих, вичерпних, валідних і заздалегідь оприлюднених правил контролю успішності здобувачів та критеріїв оцінювання, а також процедур і правил оскарження результатів та повторного проходження контролю; - критерії оцінювання здобувачів освіти, визначені робочими програмами навчальних дисциплін, є чіткими, зрозумілими, та дозволяють встановити досягнення результатів навчання; - чіткість і зрозумілість політики й процедур дотримання академічної доброчесності та процедур реагування на порушення академічної</p>	<p>Теза про «<i>відсутність унормованих правил проходження повторного курсу вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти</i>» не відповідає дійсності. Вказані питання зокрема описані у підрозділі 9.7 «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf, а також (фінансовий аспект) у процедурі 6.19. «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса</p>

добросесності; - високий рівень популяризації академічної добросесності. Позитивними практиками є: - використання рейтингового оцінювання успішності навчання здобувачів, що поєднує поточний та підсумковий контроль за системою накопичення рейтингових балів впродовж процесу навчання за різними формами оцінювання; - наявність системи додаткового заохочення студентів за сертифікацію у межах ОК, участь у роботі студентських наукових конференцій, підготовку та публікацію результатів наукового дослідження тощо; - вживання належних заходів щодо забезпечення відкритості, прозорості та об'єктивності поточного та підсумкового оцінювання; - участь університету у міжнародному проєкті «Ініціатива академічної добросесності та якості освіти» (AcademicIQ), що дозволяє активно популяризувати академічну добросесність серед здобувачів; - питання академічної добросесності є предметом обов'язкової дисципліни «Професійна та корпоративна етика», а також окремих тем навчальних дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Вступ до спеціальності», методичних вказівок з курсового та дипломного проєктування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

- відсутність унормованих правил проходження повторного курсу вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти. Експертна група рекомендує: - чітко визначити правила і процедури проходження здобувачами повторного курсу вивчення дисциплін, прописавши їх у відповідних нормативних документах університету.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП, на думку ЕГ, має низку сильних сторін та позитивних практик. Встановлена ЕГ слабка сторона не спричиняє значного впливу на загальний високий рівень реалізації ОНП в контексті Критерію 5. Враховуючи значний рівень

узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями, ЕГ робить висновок, що ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою за Критерієм 5 відповідають рівню В.

Шевченка» <http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>)

Від так відповідну рекомендацію слід вважати зайвою

<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.</p> <p>- ефективна і плідна співпраця університету з роботодавцями; - значна зацікавленість та позитивне налаштування ІТ-компаній щодо їх участі в освітньому процесі за даною ОНП; - наявність системи морального і матеріального заохочення викладачів до досконалості у викладанні. Позитивними практиками є: - під час проведення конкурсу на посади викладачів вирішальною є спроможність забезпечити якісного викладання навчальних дисциплін; - надання фахівцям-практикам дозволу на читання лекцій незалежно від наявності у них наукового ступеню; - проведення відкритих та гостьових лекцій визнаними вітчизняними та зарубіжними науковцями; - ефективна система рейтингового оцінювання здобутків викладачів; - можливість преміювання за публікаційну активність не тільки НПП, але й студентів.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>Слабких сторін у контексті Критерію 6 ЕГ не виявила. ЕГ рекомендує: - враховуючи, що програма є освітньо-науковою, залучати до керівництва кваліфікаційними роботами та атестації здобувачів на ОНП тих викладачів, які мають відповідність за науковою спеціальністю; - вживати дієвих заходів щодо підвищення академічної та професійної кваліфікації викладачів за ОНП для забезпечення їх повної відповідності контексту даної ОНП та дотичності ОК, які викладаються.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6.</p> <p>Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.</p> <p>ОНП має певні сильні сторони та позитивні практики, значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.2-6.6 та достатній рівень узгодженості за підкритерієм 6.1. Враховуючи різну вагомість окремих підкритеріїв, наявні сильні сторони, ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою за Критерієм 6 відповідають рівню В.</p>	<p>Наведені рекомендації незрозумілі, оскільки усі викладачі ОНП мають наукові ступені та вчені звання, публікації за напрямом ОК (https://docs.google.com/document/d/1KmPhZTrkQG0PawTnES-neIKKgJzHeudM/edit), Університет сприяє стажуванню викладачів та викладачі за 2019 - 2021р. пройшли стажування (понад 180 год.) за напрямками ОК</p> <p>https://drive.google.com/drive/folders/1wAPQ3htE6tRdRjBER-Rnz_IzBorR6yfW</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.</p> <p>- наявність у ЗВО достатньої матеріальної бази та інформаційних ресурсів, зокрема, функціонування цілої низки сервісів та можливостей для</p>	<p>Цінуючи пророблену ЕГ роботу все ж дамо декілька коментарів до зауважень (і відповідних рекомендацій)</p>

підтримки та консультування здобувачів; - наявність лабораторії ІТ-проектів, створеної за підтримки компанії Strategic Industry Solutions; - потужна підтримка університетом здобувачів вищої освіти; - наявність якісних умов для людей з особливими потребами. Позитивними практиками КНУТШ є: - налагодження широкого спектру актуальних для здобувачів освіти сервісів науковою бібліотекою ім. М. Максимовича.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

- доступ до низки сервісів бібліотеки обмежено університетськими внутрішніми ІР-адресами, що в умовах карантинних заходів обмежує можливості студентів;
- низький рівень інформування здобувачів щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій;
- незначне залучення до виконання аналітичних проектів на базі лабораторії ІТ-проектів кафедри ТУ;
- імплементована система опитувань здобувачів не забезпечує охоплення всіх аспектів, в т.ч. виявлення потреб і інтересів, задоволеності освітнім середовищем, матеріально-технічним забезпеченням, інфраструктурою тощо.

Експертна група рекомендує:

- активніше інформувати здобувачів освіти про процедури вирішення конфліктних ситуацій, надавати більше роз'яснень на сайтах університету, факультету та кафедри;
- надавати за можливістю доступ до всіх сервісів бібліотеки за поштовими адресами у доменах університету;
- активніше пропагувати серед здобувачів освіти переваги залучення до виконання аналітичних проектів на базі лабораторії ІТ-проектів кафедри ТУ;
- активніше співпрацювати із здобувачами у всіх векторах діяльності ЗВО, акцентувати увагу на розкритті їх можливостей у навчальному, науковому та освітньому спектрах;
- розширити залучення здобувачів освіти до опитувань, охоплювати їх не тільки питаннями задоволеності якістю навчання за даною ОНП, але й повніше виявляти потреби і інтереси здобувачів, їх задоволеність освітнім середовищем факультету та університету, проводити опитування частіше 1 разу на рік.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

1) Обмеження доступу до частини сервісів бібліотеки внутрішніми ІР-адресами визначено угодами із власниками відповідних ресурсів;

2) При вирішенні конфліктних ситуацій Університет керується нормами законодавства і Положеннями Університету. У своїй діяльності співробітники, студенти та аспіранти керуються Етичним кодексом університетської спільноти, який (як і Порядок вирішення конфліктних ситуацій) розміщений у вільному доступі на сайті Університету і учасники освітнього процесу (укладаючи угоду про навчання чи подаючи заяву про зарахування на роботу) підписують зобов'язання його знати і дотримуватись.

3) Викладачі системно співпрацюють із здобувачами, результатом є студентська участь у Міжнародних конференціях (46 наукових публікацій за 2019 - 2021 н.р., студентська академічна мобільність, участь у заходах ІТ-компаній.

4) **твердження** що «*імплементована система опитувань здобувачів не забезпечує охоплення всіх аспектів, в т.ч. виявлення потреб і інтересів, задоволеності освітнім середовищем, матеріально-технічним забезпеченням, інфраструктурою тощо*» **не відповідає дійсності** і образливе для університету.

За ОНП опитування здобувачів (див. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1469>) проводиться: а) тотальне на рівні Університету - при вступі; б) представницьке на рівні Університету - щороку; в) тотальне (за згодою) на рівні освітньої програми – на випускному курсі; г) тотальне (за згодою) на рівні освітнього компоненту – що семестру. Всі ці анкети розроблені фахівцями соціології, запускаються після належної апробації і затвердження Науково-методичною радою Університету. Анкетування супроводжується спеціально створеною навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень (<https://sociology.knu.ua/uk/department/navchalna-laboratoriya-sociologichnyh-ta-osvitnih-doslidzhen>) яка крім того здійснює первинну обробку результатів опитувань.

Крім того на рівні кафедри проводяться бесіди із здобувачами щодо пропозицій покращення ОНП (<https://drive.google.com/file/d/1uPdBymyMg9jw45vUyFKaohZsqxa9f68M/view>),

<p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.</p> <p>У цілому матеріально-технічна база, навчально-методичне забезпечення та наявні фінансові ресурси відповідають вимогам щодо підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. У ЗВО реалізовано безоплатний доступ викладачів та здобувачів вищої освіти до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, створене безпечне освітнє середовище, яке дозволяє задовольнити основні потреби та інтереси здобувачів вищої освіти. На рівні ЗВО чітко формалізовано процедуру вирішення конфліктних ситуацій. Слабкою стороною ОНП загалом, є низький рівень інформування здобувачів щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій, однак враховуючи запевнення здобувачами достатнього рівня поінформованості, можна вважати цю проблему некритичною, однак рекомендованою до виправлення. Загалом за Критерієм 7 ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою відповідають рівню «В»</p>	<p>Все вказане щодо даного питання як рекомендації в Університеті здійснюється і в більшому, ніж вказано ЕГ, обсязі</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8 можна вважати активну роботу факультетів та адміністрації ЗВО у напрямку постійного розвитку та покращення якості освіти, розвиток напрямків багаторівневої перевірки якості освітніх програм.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначена чинною нормативною базою КНУТШ періодичність процедур перегляду освітніх програм є занадто великою (1 раз на 4-5 років), що призводить до затримки у реакції на зовнішні впливи, в т.ч. на появу затверджених освітніх та професійних стандартів; - здобувачі освіти за ОНП не входять до складу органів студентського самоврядування і тому позбавлені можливості безпосередньо приймати участь у процедурах періодичного перегляду ОНП через НМК та Вчену раду факультету; - відсутній механізм формалізованої участі здобувачів освіти у процедурах періодичного перегляду ОНП, внаслідок чого студенти висловлюють свою думку лише у спілкуванні з викладачами, завідувачем кафедри та гарантом ОНП та через анонімні опитування, та не проявляють ініціативи; 	<p>1) Київський національний університет імені Тараса Шевченка в питаннях визначення необхідної частоти перегляду освітніх програм дотримується практики університетів Європейських країн, у більшості із яких освітні програми переглядаються не частіше ніж раз на 4-6 років. Понад те в Європейських країнах і визнаних європейських акредитаційних агенціях зазвичай унормовано що внесення змін до освітньої програми є підставою до припинення дії сертифіката про акредитацію. Необхідна динамічність в програмах забезпечується внесенням змін до освітніх компонентів.</p> <p>КНУТШ підтримує ініціювання перегляду ОНП, зміни можуть бути внесені раніше (за результатами моніторингу). За представленою ОНП моніторинг здійснювався системно, на основі моніторингу було здійснено зміни до навчального плану, РПНД, лекцій.</p> <p>Враховуючи викладене Університет вважає шкідливим відмовлятися від випробуваної десятиліттями практики провідних університетів Європи.</p> <p>2) Зауваження «здобувачі освіти за ОНП не входять до складу органів студентського самоврядування і тому позбавлені</p>

- здобувачів освіти не долучають до розробки та аналізу анкет опитування студентів;

- відсутній механізм формалізованої участі роботодавців, випускників та інших стейкхолдерів у процедурах періодичного перегляду ОНП.

ЕГ рекомендує: - зменшити період перегляду ОНП, наприклад, до 2-3 років. З цією рекомендацією корелює побажання випускників переглядати та оновлювати ОНП частіше, бо в галузі ІТ зміни відбуваються постійно; - за побажаннями випускників, покращити англійську складову, викладаючи дисципліни англійською мовою; - за побажаннями випускників, перенести певні компоненти ОНП на літній період, враховуючи їх зауваження щодо можливого зниження якості навчального процесу у зв'язку із порівняно коротким терміном навчання; - розширити роботу з роботодавцями та іншими стейкхолдерами у напрямку формалізації процедур перегляду ОНП з урахуванням специфіки другого освітнього рівня; - формалізувати участь здобувачів освіти у процедурах періодичного перегляду ОНП; - запросити здобувачів освіти за ОНП до участі у роботі виборчих органів студентського самоврядування; - заохочувати здобувачів та випускників до більш активної участі в опитуваннях щодо перегляду та покращення якості освіти за ОНП; - залучати здобувачів до участі у розробці опитувань щодо задоволеності якістю навчання за даною ОНП; - розширити рамки співпраці адміністрації ЗВО з органами студентського самоврядування у напрямках перегляду і покращення якості освіти та участі у процесах забезпечення якості вищої освіти; - започаткувати практику проведення воркшопів для студентів з випускниками, де останні змогли б передавати свій досвід.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП загалом відбуваються відповідно до процедур забезпечення якості освітніх програм у ЗВО. Здобувачі вищої освіти залучаються до періодичного перегляду ОНП недостатньо та більшою часткою саме після випуску. Роботодавці залучаються до процесу періодичного перегляду ОНП шляхом опитування та обговорень. Академічна спільнота є активним учасником системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Загалом за Критерієм 8 ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою відповідають рівню «В».

можливості безпосередньо приймати участь у процедурах періодичного перегляду ОНП через НМК та Вчену раду факультету»

некоректне. Норми про обов'язкове представництво в органах студентського самоврядування здобувачів кожної освітньої програми не існує, таку норму могли б запровадити хіба що самі студенти (ні гарант, ні кафедра, ні факультет ні Університет не мають права в це втручатися), але навіть у випадку запровадження її було б неможливо виконати – в Університеті одночасно функціонує понад 700 освітніх програм. При цьому здобувачі освіти реально впливають на прийняття рішень за освітніми програмами через представників органів студентського самоврядування в радах факультетів/інститутів, науково-методичній раді і Вченій раді університету. Пропозиції здобувачів освіти акумулюються щорічно у червні, бесіда здобувачів із викладачами, гарантом та завідувачем кафедри дозволяє виявити дійсне бачення студентів у покращенні ОНП

(<https://drive.google.com/file/d/1uPdBymyMg9jw45vUyfKaohZsqxa9f68M/view>).

Відповідну рекомендацію виконувати недоцільно.

3) Зауваження *«відсутній механізм формалізованої участі здобувачів освіти у процедурах періодичного перегляду ОНП, внаслідок чого студенти висловлюють свою думку лише у спілкуванні з викладачами, завідувачем кафедри та гарантом ОНП та через анонімні опитування, та не проявляють ініціативи;»* **не відповідає дійсності** (див розділ 9 «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» <http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>)

Відповідна рекомендація безпідставна.

4) зауваження *«здобувачів освіти не долучають до розробки та аналізу анкет опитування студентів»* є дивним – розробляють і аналізують анкети фахівці. Органи студентського самоврядування для своїх потреб здійснюють власні опитування.

Відповідну рекомендацію виконувати недоцільно.

5) Зауваження *«відсутній механізм формалізованої участі роботодавців, випускників та інших стейкхолдерів у процедурах*

	<p><i>періодичного перегляду ОНП» не відповідає дійсності</i> (див розділ 9 «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» http://univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf) Відповідна рекомендація безпідставна.</p>
<p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9. - повноцінне дотримання вимог щодо процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу; - дотримання вимог щодо розміщення ОНП на сайті ЗВО; - добра структурованість офіційних сайтів випускової кафедри ТУ, факультету та університету; - наявність можливості учасникам освітнього процесу надати зауваження та пропозиції щодо організації освітнього процесу та прийняти участь у громадському обговоренні.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9. - відсутність публічної інформації про пропозиції щодо удосконалення ОНП від роботодавців та здобувачів. ЕГ рекомендує: - додати у відповідний розділ офіційного сайту кафедри ТУ інформацію про проекти, які реалізуються у лабораторії ІТ-проектів за ОНП ; - розміщувати на офіційних сайтах кафедри ТУ або факультету інформацію про отримані пропозиції щодо удосконалення ОНП від роботодавців та здобувачів; - ширше висвітлювати роботу кафедри ТУ, в т.ч. за ОНП, що акредитується, на офіційних сайтах факультету та університету.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. Відповідні документи наявні у вільному доступі є чіткими та зрозуміло сформульованими. Проекти освітніх програм розміщуються завчасно у відповідному розділі на офіційному сайті ЗВО. Пропозиції вносяться шляхом громадського обговорення. Щодо прав та обов'язків всіх учасників освітнього процесу, то інформування внесення змін до відповідних нормативних документів здійснюється шляхом повідомлень на сайті ЗВО, роз'яснення від кураторів та інформування за допомогою месенджерів. Загалом за Критерієм 9 ОНП «Інформаційна аналітика та впливи» та освітня діяльність КНУТШ за цією програмою відповідають рівню «В».</p>	<p>На сайті ТУ представлено пропозиції щодо удосконалення ОНП від роботодавців http://pm.fit.knu.ua/opit_steikholders_iav/ у вигляді рецензій, які надхрдили на ОНП, представлено результати обговорення пропозицій від роботодавців, здобувачів освіти, академічної савльноти освітньо-наукової програми «Інформаційна аналітика та впливи» https://drive.google.com/file/d/1uPdBymyMg9jw45vUyfKaohZsqxa9f68M/view (оновлено червень 2020р.) Відповідно, дані зауваження вважаємо недоречними.</p>

